

удосконалення монетарної політики; удосконалення валютної політики; регулювання фондового ринку; регулювання корпоративних відносин; регулювання страхового ринку [4].

На думку, Вашай Ю підвищення рівня фінансової безпеки є заходи можливі за рахунок поліпшення валютної та грошово-кредитної політики, зміцнення безпеки страхового та фондового ринків [2].

Найбільш пріоритетними заходами щодо зміцнення фінансової безпеки України на нашу думку мають бути:

1. комплексний підхід до реформування бюджетного процесу на державному, місцевому рівнях та рівні міжбюджетних відносин

2. розробка поетапної стратегії скорочення бюджетного дефіциту за рахунок нарощення власного доходного потенціалу

3. забезпечення потреб економічного зростання країни шляхом розробки та впровадження виваженої грошово-кредитної політики, стабілізації рівня національної грошової одиниці

4. створення сприятливих умов та правил функціонування та розвитку ринку цінних паперів

5. чітке визначення прав і обов'язків інвесторів шляхом розробки ефективної системи державного регулювання ринків капіталу, посилення контролю за дотримання вимог законодавства, запобігання шахрайства.

Літератури

1. Барановський О.І. (2004) Фінансова безпека в Україні - методологія оцінки та механізми забезпечення, НАН України/ [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.gbv.de/dms/zbw/505608650.pdf>

2. Вашай Ю.В. Шляхи підвищення рівня фінансової безпеки України на сучасному етапі / Ю.В.Вашай // Галицький економічний вісник. – 2012. – №6(39). – С.137-144.

3. Кравчук Н.Я. Фінансова безпека: Навчально-методичний посібник / Н.Я. Кравчук, О.Я. Колісник, О.Ю. Мелих – Тернопіль: Вектор, 2010. – 277 с.

4. Луцик-Дубова Т.О. Основні пріоритети зміцнення фінансової безпеки України / Т.О. Луцик-Дубова // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2012. – вип. 22, ч.ІІ – С. 1-6.

УДК 336.71.02

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Семененко М.В.- ст. 2-го курсу, гр.. Фвн-21

Науковий керівник – к.е.н., доцент Погрішук Г.Б.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Фінансова безпека, яка безумовно є важливою складовою економічної безпеки, поряд із технічною, правовою, інформаційною, соціально-психологічною, організаційною безпекою, є основним підґрунтям забезпечення економічної безпеки. Фінансова безпека полягає в забезпеченні основних функцій банку достатньої кількістю коштів для досягнення стійкого стану, а також у накопиченні достатнього потенціалу як для протидії майбутнім загрозам, так і для подальшого ефективного розвитку банку.

Розробці теоретичних і організаційно-методичних підходів до забезпечення фінансової безпеки банківських установ присвячені наукові праці таких учених: О. Барановський, М. Зубок, С. Побережний, О. Пластун, Т. Болгар, І. Белоусова, О. Кириченко, С. Мелесик, А. Іволга, В. Онищенко, С. Онищенко, В. Мирошниченко та інші. При цьому О. Барановський, М. Зубок, С. Побережний, О. Пластун та інші.

На сьогодні в банках України склалася певна система безпеки їх діяльності, яку можна розглядати як стан стійкої життєдіяльності, за якої забезпечується реалізація основних інтересів, пріоритетних цілей, захист від зовнішніх і внутрішніх негативних факторів незалежно від умов їх функціонування. Основним критерієм ефективності безпеки банківської діяльності є стабільність фінансового та економічного становища банку. Метою безпеки банківської діяльності є усунення можливостей завдання банку збитків або упущення ним вигоди,

забезпечення його ефективної діяльності та якісної реалізації операцій і угод [6].

Теоретичний аналіз поняття «фінансова безпека банку» виявив, що більшість авторів визначають його як стан банківської установи, що характеризується збалансованістю системи фінансових показників та стійкістю до впливу зовнішніх і внутрішніх загроз, здатністю досягти поставлених цілей і генерувати достатній обсяг фінансових ресурсів для забезпечення стійкого розвитку [5;7;9;10]. Деякі автори, зокрема В. Вовк [7] та С. Побережний [9], акцентують увагу на тісному взаємозв'язку фінансової безпеки та фінансової стійкості банку, що забезпечується потенціалом як кількісного, так і якісного зростання. Таким чином, фінансову безпеку пов'язують не лише із забезпеченням стійкості поточного стану банку, а й його подальшим розвитком, забезпечення досягнення цілей, повного рівня результативності та конкурентоспроможності.

Варто зазначити, що фінансова безпека банку визначається стабільністю і стійкістю фінансового стану банку, ступенем ефективності фінансово-економічної діяльності, рівнем контролю за зовнішніми та внутрішніми ризиками, рівнем достатності капіталу та ступенем захищеності інтересів акціонерів [1;2;4; 6].

Процес забезпечення фінансової безпеки банку вимагає здійснення інформаційно-аналітичної роботи, результати якої є необхідною умовою для

моніторингу, оцінювання рівня та аналізу факторів, що впливають на рівень його фінансової безпеки [3].

Для забезпечення фінансової безпеки банківських установ необхідно вирішувати такі завдання:

- розробка ефективних схем концентрації банківського капіталу;
- запровадження системи управління грошовими потоками в державі, сконцентрувавши їх у провідних банках на пріоритетних напрямках розвитку держави;
- законодавчий захист українських банків, які кредитують пріоритетні напрями економіки;

- з метою захисту національної банківської системи приділити більшість уваги підвищення її конкурентноспроможності, а саме: розробка державної політики розвитку і підтримки національних банків; розробка банками власних стратегій реформування та змін в менеджменті [8].

Таким чином, фінансова безпека банків є важливим інструментом для досягнення їх комерційної мети – збільшення прибутку, накопичення капіталу, захисту їх від ризиків, а також зміцнення позицій на ринку банківських послуг.

Література

1. Артеменко Д.А. Механизм обеспечения финансовой безопасности банковской деятельности : дис. канд. экон. наук. / Д.А. Артеменко. – Ростов-на-Дону, 1999. – 172 с.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека / О.І. Барановський; Ін-т екон. прогнозування. – К.: Вид-во
3. Вовк В.Я. Теоретичні засади забезпечення фінансовою безпекою банку // Проблеми економіки. – 2012. - №4. – С. 200-204.
4. Герасимов П.А. Экономическая безопасность банка: концептуальный подход / П.А. Герасимов // Банковские услуги. – 2006. – № 4. – С. 20-30.
5. Енциклопедія банківської справи України / Ред. В.С. Стельмах: Національний банк України, Інститут незалежних експертів. – К.: Молодь; Ін Юре, 2001. – 680с.
6. Зубок М.І. Організаційно-правові основи безпеки банківської діяльності в Україні : навч. посібн. [для студ. ВНЗ]. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.] / М.І. Зубок, Л.В. Ніколаєв. – К.: Істина, 2000. – 88 с.
7. Зубок М.І. безпека банків: Навч. Посібник. – К.: Київ нац. торг.-екон. Ун-т. 2002. – 306с.
8. В.В. Коваленко, Л.М. Єріс Оцінка ефективності присутності іноземного капіталу і фінансова безпека банківської системи // Формування ринкових відносин в Україні. - 2011. - №5. – С. 170-176.
9. Побережний С.М., Пластун О.Л., Болгар Т.М. Фінансова безпека банківської діяльності: Навч. Посібник. – Суми: УАБС НБУ. 2010. – 112с.
10. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: Монографія / А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін.; За зач. Ред.. докт. Екон. Наук. Проф.. А.О. Єкіфанова. – Суми: УАБС НБУ. 2006. – 295с.

УДК 336.5(477)

ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПРАГМАТИКА

Головачев В. – ст.5 курсу, гр. ФУДмвн-51

Науковий керівник – к.е.н., доцент Клівіденко Л.М.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Бюджет країни виступає дієвим інструментом регулювання економічних процесів, стабілізації проблем зайнятості, покращення цінової політики, а також оптимізації макроекономічних показників держави. З іншого боку, розмір державного бюджету та структура основних джерел його наповнення визначають умови виконання державою своїх основних функцій. Рівень організації бюджетного процесу віддзеркалює дієвість бюджетної політики та її вплив на економічну стабільність і соціальний рівень життя у державі.

Система бюджетних видатків представляє собою взаємопов'язану сукупність окремих елементів, що характеризують економічні відносини, які виникають в результаті розподілу грошових коштів держави та забезпечують реалізацію її завдань і функцій. В цьому сенсі постає важливе завдання – формування такої обґрунтованої системи видатків, елементи якої були б збалансовані між собою, а їх сукупність забезпечувала б максимально ефективне досягнення мети бюджетної системи [2].

Для характеристики системи бюджетних видатків розглянемо їх класифікацію. В першу чергу, в залежності від рівня бюджетної системи розмежовуються видатки Державного та місцевих бюджетів. Так, з Державного бюджету здійснюються

видатки на державне управління – законодавчу, виконавчу, судову владу; міжнародну діяльність; фундаментальні та прикладні дослідження; національну оборону, правоохоронну діяльність та безпеку держави; державні інвестиційні проекти; програми з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, охорони природного середовища, обслуговування державного боргу; проведення виборів і референдумів тощо.

Важливими проблемами щодо змін в обсягах бюджетних видатків є істотне зростання державного боргу України, високі валютні ризики зовнішньої заборгованості, посилення тиску боргових виплат на державні фінанси. Так у наслідок великого боргового навантаження, накопиченого за попередні роки, видатки державного бюджету з обслуговування державного боргу зросли у 1,5 рази. А це у свою чергу потребує вжиття активних заходів у сфері макроекономічної політики, спрямованих на зменшення боргового навантаження. Велике значення у визначенні обсягу бюджетних видатків мають інституційні та політичні фактори. Державні видатки закріплюються у законах, довготермінових програмах, договорах з міжнародними організаціями. Найбільше це проявляється під час передвиборної компанії [3].